

Advies massage bij kanker met betrekking tot COVID-19 d.d. 18-06-2020

Dit advies is op basis van de richtlijnen van het RIVM, de beroepsverenigingen en in samenspraak met docenten van het Instituut Massage bij Kanker, de coördinator Netwerk Massage bij Kanker en een hygiëne en infectiepreventie deskundige (op het gebied van Covid-19) tot stand gekomen. Dit advies kan worden veranderd wanneer de situatie rondom COVID-19 wijzigt.

Dit document is aanvullend op de “Richtlijnen massage bij kanker met betrekking tot COVID-19” (bijgevoegd bijlag 2).

Advies massage bij kanker: *het advies is dat per 1 juli mensen met de ziekte kanker, onder bepaalde voorwaarden, gemasseerd mogen worden. Zie hieronder de voorwaarden.*

Uitgangspunten:

- De masseur heeft zelf geen ziekteverschijnselen;
- De masseur dient zich bewust te zijn en te blijven van de 1,5 meter samenleving;
- De masseur blijft zich houden aan de RIVM-richtlijnen;
- Er zijn voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen voor handen.

Voorwaarden massage bij kanker m.b.t tot COVID-19

De landelijke besmettingscijfers zijn op dit moment stabiel-laag, na de versoepeling van de maatregelen. Daardoor achten wij het mogelijk, mits de cijfers zo blijven, om mensen met de ziekte kanker ook weer een massage aan te bieden. Echter, er is nog altijd wel een risico. Dus:

1. Naast de vragen die je sowieso moet stellen, vraag aan de cliënt of deze covid-19 heeft gehad (zie uitleg bij punt 7).
2. Maak bespreekbaar in hoeverre je cliënt het als een risico ervaart om bij jou in de praktijk te komen.
3. Er moet toestemming zijn van een arts of behandelend verpleegkundige voor de massage, wanneer de cliënt medische behandelingen krijgt in de curatieve, palliatieve of terminale fase. Dit geldt ten tijde van de Covid-19. Een arts moet in deze omstandigheden kunnen en mogen bepalen of het risico aanvaardbaar is, gezien de conditie van de cliënt.
4. Bel van tevoren met de cliënt om te overleggen hoe/welke extra beschermingsmaatregelen hij/zij of jijzelf wenselijk vindt.
5. Leg vast in het dossier van de cliënt dat het risico is besproken en aanvaard is door zowel therapeut/masseur als cliënt. Laat (desnoods) tekenen door cliënt.
6. Volg verder alle richtlijnen op die je ook bij andere cliënten volgt (zie bijlage 1 en 2).

Massage bij kanker, Covid-19 en bloedstolling

7. **Let op:** uit steeds meer onderzoeken komt de informatie dat mensen die (al dan niet bewust) COVID-19 gehad hebben mogelijk problemen met bloedstolling hebben (gehad). Gezien embolen (trombose, longembolieën, DVT) en inwendige bloedingen contra-indicaties zijn, is het belangrijk extra aandacht te hebben voor zaken die daar mogelijk op wijzen.

Helemaal omdat mensen die onder behandeling zijn van de ziekte kanker sowieso een vergrote kans hebben op trombose. (met dank aan collega Katrien Meeussen voor deze informatie).
Bij deze een link naar een artikel van ABMP, Associated Bodywork & Massage Professionals USA (in het Engels) over coagulatie bij covid-19.

<https://www.abmp.com/updates/blog-posts/covid-19-related-coagulopathy?fbclid=IwAR1G03hLcd01DT5wIMk6xQYE943LFA7QdeiGjX7wGlqf8SiNPLGuq4UK0g>

Voor vragen:

Monique Hopmans:

Email: monique@massagebijkanker.nl

Telnr: 06 – 14 98 61 11

Estelle Smits:

email: estelle@massagebijkanker.nl

Telnr: 06 – 28 52 53 40

BIJLAGE 1

Verschijnselen COVID-19

Lichte klachten:

- Neusverkoudheid
- Keelpijn
- (Droge) hoest
- Slijm ophoesten
- Moeheid
- Spier- en gewrichtspijn
- Hoofdpijn
- Lichaamstemperatuur tot 38 graden
- Verminderde reuk en smaak

En in mindere mate:

- Diarree
- Misselijkheid en braken

Bij deze klachten is het niet noodzakelijk om een arts te raadplegen. Blijf thuis en zorg dat je geen andere mensen kunt besmetten.

Zware klachten:

- Koorts boven de 38 graden
- Kortademigheid
- Longontsteking
- Geen reuk en smaak

Bij deze klachten is het noodzakelijk om een arts te raadplegen. Bel de huisarts of de huisartsenpost.

Verdeling klachten

Van de besmette mensen heeft ongeveer 80 procent milde tot matig ernstige klachten. Bij 13,8 procent van de besmettingen komen ernstige klachten voor. 6,1 procent heeft zeer ernstige klachten.

Incubatietijd

De incubatietijd is de tijd tussen het moment dat je besmet raakt en het moment dat er klachten opspelen. Deze periode kan twee tot veertien dagen duren, maar gemiddeld is het vijf à zes dagen.

BIJLAGE 2

Richtlijnen massage bij kanker met betrekking tot COVID-19

Deze richtlijnen zijn op basis van de richtlijnen van het RIVM, de beroepsverenigingen en in samenspraak met docenten van het Instituut Massage bij Kanker en een hygiëne en infectiepreventie deskundige (op het gebied van Covid-19) tot stand gekomen.

Advies massage bij kanker: *het advies is om nog geen massages te geven aan de kwetsbare groep mensen, daaronder ook mensen met de ziekte kanker. Zie voor toelichting punt 2 van dit document*

Uitgangspunten:

- De masseur heeft zelf geen ziekteverschijnselen;
- De masseur dient zich bewust te zijn en te blijven van de 1,5 meter samenleving;
- De masseur blijft zich houden aan de RIVM-richtlijnen;
- Er zijn voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen voor handen.

Er zijn 3 mogelijkheden:

1. Cliënt behoort niet tot de kwetsbare groep én heeft (minimaal 24 uur) géén van onderstaande genoemde verschijnselen (bijlage 1);
2. Cliënt behoort tot de groep kwetsbare mensen zoals gedefinieerd door het RIVM;
3. Cliënt heeft verschijnselen die kunnen duiden op Corona. Of heeft huisgenoten die klachten hebben.

Ad 1 Cliënt behoort niet tot de kwetsbare groep én heeft (minimaal 24 uur) géén van de op Corona duidende verschijnselen.

Er kan gemasseerd worden volgens de richtlijnen van de beroepsverenigingen. Hier op een rijtje wat in elk geval de noodzakelijke maatregelen zijn:

- Vooraf bellen met check of cliënt geen klachten heeft. Bij het maken van de afspraak met cliënt afspreken dat wanneer er toch klachten ontstaan voorafgaand aan de afspraak hij/zij contact met je opneemt. En check hoe de cliënt er in staat met betrekking tot zich veilig voelen: is er de wens voor het dragen van mondkapje etc.
- geen handen schudden, cliënt en jijzelf ontsmetten meteen bij binnenkomst de handen;
- alles waar de cliënt mee in contact kan komen ontsmetten (voor elke cliënt weer);
- minimaal 20 minuten tussen de afspraken om de ruimte te kunnen ontsmetten en luchten/ventileren
- bij voorkeur geen gebruik van toilet in de praktijk door cliënt (vooraf melden aan cliënt)
- zoveel mogelijk 1,5 meter afstand voor en na de massage
- indien jij of de cliënt zich er veiliger bij voelen draag je een mondkapje (indien cliënt een mondkapje wil dragen, beschermt dit haar/hem tegen jouw omgeving (je praktijkruimte).
- het masseren met handschoenen wordt aangeraden
- na de massage wassen cliënt en jijzelf weer de handen
- Wanneer de cliënt weg is (met 1,5 meter afstand) ruimte weer desinfecteren en massagebank schoonmaken, nieuwe hoes, handdoeken etc. met handschoenen aan.
- Direct massagehoes, handdoeken wassen.

Tip: kijk ook goed hoe je praktijkruimte is en de toegang ernaartoe.

Heb je een praktijkruimte in huis:

- Hoe zorg je ervoor dat 1,5 meter afstand gehouden kan worden buiten het masseren om?
- Wat kan de cliënt potentieel aanraken (trapleuning etc.): goed ontsmetten voor en na de massage.

Heb je een praktijkruimte buiten de deur:

- welke richtlijnen zijn er vanuit de beheerder van het gebouw?
- hangen deze duidelijk in het gebouw?
- worden de openbare ruimtes in het gebouw goed en regelmatig schoongemaakt?
- liever de trap dan de lift, indien met de lift dan maximaal 1 persoon in de lift;
- als er andere zorgverleners met cliënten in het gebouw zijn/gemeenschappelijke wachtkamer, maak goede afspraken met elkaar.

2. Cliënt behoort tot de groep kwetsbare mensen zoals gedefinieerd door de RIVM.

Kwetsbare personen of mensen met een zwakke gezondheid zijn mensen van 70 jaar en ouder en mensen die een van deze aandoeningen hebben:

- afwijkingen en functiestoornissen van de luchtwegen en longen (o.a. longkanker, metastases in de longen, COPD);
- chronische hartaandoeningen;
- diabetes mellitus (suikerziekte);
- ernstige nieraandoeningen die leiden tot dialyse of niertransplantatie;
- verminderde weerstand tegen infecties:
 - door medicatie voor auto-immuunziekten
 - na orgaantransplantatie
 - bij hematologische aandoeningen (bloedziekten),
 - bij aangeboren of op latere leeftijd ontstane afweerstoornissen waarvoor behandeling nodig is,
 - tijdens en tot 3 maanden na chemotherapie, immunotherapie en/of bestraling van kankerpatiënten
 - een hiv-infectie (in overleg met behandelaar).

Het RIVM heeft het over chemotherapie en/of bestraling. **Let wel**, immunotherapie, doelgerichte therapie en ook operaties verlagen de weerstand aanzienlijk bij een patiënt met de ziekte kanker.

ADVIES: Ons advies is daarom om voorlopig nog geen cliënten met de ziekte kanker te masseren. We informeren jullie direct zodra het weer veilig kan. Het betreft hier mensen met de ziekte kanker die:

- **midden in de behandelingen zitten;**
- **al uit de behandelingen zijn maar nog een zeer zwak immuunsysteem hebben/veel restklachten hebben;**
- **in de palliatief/terminale fase zitten.**

In geval van uitzonderlijke situaties die vanzelfsprekend kunnen voorkomen (bijv. terminale cliënten) zijn Monique Hopmans en Estelle Smits bereikbaar voor advies.

3. Cliënt heeft verschijnselen die kunnen duiden op Corona. Of heeft huisgenoten die klachten hebben of is in aanraking geweest met iemand die op corona-duidende klachten hebben:

Wanneer cliënt in aanraking is geweest met iemand met verschijnselen (zie bijlage 1) die kunnen duiden op corona/in aanraking met corona-positief iemand **geen massage voor tenminste 14 dagen**. Als cliënt zelf corona heeft (gehad) kan massage pas weer als uit test blijkt dat de cliënt corona-vrij is en als een arts aangeeft dat massage mag.

Ben je zelf in contact geweest met iemand met corona dan tenminste 14 dagen geen massages geven.

Tot slot: denk ook aan wat de richtlijnen van je aansprakelijkheidsverzekering zijn.

Monique Hopmans:

Email: monique@massagebijkanker.nl

Telnr: 06 – 14 98 61 11

Estelle Smits:

email: estelle@massagebijkanker.nl

Telnr: 06 – 28 52 53 40

